

4. Berzsenyi Dániel

Szerző dezs

Berzsenyi elégiaköltészete egy választott elégia részletes elemzésével

Berzsenyi: magyar felvilágosodás csúcsa; ellentmondásos jellemű költő, kettős élet; gazdálkodó és művész a klasszicizmus és a romantika határán (nemesi konzervativizmus és rom.); antik hatás, kötött formavilág, műfajok elkülönülnek, de bizonytalan lelki világ, elvagyódás vádai: nehézkes nyelvezet, nem modern, nem elég művelt (Kölcsey: Recenzió)

elégiák: lírai műfaj, epigrammánál hosszabb, de nincs sok köze az antik elégiahoz, ami formai megkötéseket jelentett bizonytalan, szomorú, jelentől elforduló, múltat dicsérő, hiányérzetet feltüntető van értékszembesítő, létösszegző, időszembesítő Berzsenyi fiatalon érezte magán az elmúlást (beteg lett), elmagányosodott, kiüresedett az élete, elhatárolódott a közélettől

A közelítő tétel: legsikerültebbnek, leghatásosabbnak mondják elégiának elég hosszú; mély érzelmekről szól; líraiság talán problémás; összetett vers; értékszembesítő eredeti címe: Az ősz (Kazinczy művészbre, fenyegetőbbre változtatta) cím általános jelentése: a közelítő jövő verselés: aszklepiádészi strófa: a negyedik sor kicsit rövidebb (Berzsenyi poéta doctusként dolgozott) téma: elmúlás, bizonytalanság táj- és gondolati költemény:

az első fele tele van
tájmotívumokkal
(táj útján mutatja be a
jövőt): lehangoló őszi világ (az
értékek elvesztését,
az évszakot és a niklai vidéket
írja le egyszerre); hangok összecsengése
érzékletes, hatásos; rengeteg
tagadás, tagadószavak; a múlt idilli,
visszahozhatatlan

negyedik vsz.-tól filozofál:
táj: nem
valós, a mítoszok tájai (rengeteg
antik utalás); múltbéli, de nem
negatív; nem közvetlen
emlékképre épít
"koszorúm bimbaja
elvirít": nem tud írni többet; az
írás az
életet jelenti